

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: Vidéken: Egy óra . . . 1 kor. Egy óra . . . 50 fill. Negyedévre 3 . Negyedévre 4 . 50 .		Felelős szerkesztő: Dr. HEGEDŰS LORÁNT. Kiadók és laptulajdonosok: HOFFMANN és KRÖNÖVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECEN, Piaros-utca 49. szám.
--	--	--	---

Az állami tisztviselők és a drágaság.

Debrecen, november 14.

Magyarország egyik legnagyobb testülete mozdult most meg újra, hogy szót emeljen sok ezer család és sok ezer egzisztencia érdekében. Az állami tisztviselők országos egyesülete az, amelyhez csatlakoztak számosan a társaságok köréből, a bírák és ügyészek, az adóhivatali alkalmazottak, a posta- és távíró tisztviselők, gyakornokok, napidíjasok és hivatalosok, szervezett korporációi, hogy az állami tisztviselők mozgalmának annál nagyobb nyomtatást adjanak.

Okaik, szándékuk és céljuk feltétlenül méltánylandók. A megélhetés egyre súlyosabb feltételei nehéz nyomást gyakorolnak épp amaz egzisztenciák felé, melyek nélkül az állami közigazgatás sem exisztálhat, — őket jogos igényeikben kielégíteni tehát sürgős feladat az államérdek szempontjából is.

A mozgalom a bajok enyhítésére, részleges orvoslására törekszik. Feladatául nem egy újabb általános státusz-rendezésről s az állam pénzügyi erejével semmi összhangban nem álló szertelen tehervállásról való álmódzást vallja. Az igények ez idő szerint szerényebbek: beérik a munkadíjak emelésének ama szurrogátumával, ami a családi s drágasági pótlék neve alatt megfér.

Semmi aktuális kifogás sem lehet az el-

A véletlen.

Cigaretta füstölve, két kezét hátán keresztbe fonva, nád sétatálcáját negédesen forgatva ujjai közt, léptei ritmusán, Robert Montheil, az alkonyat órájában, a tó tiszta levegőjét élvezi. Megelégedett, sőt boldog, hogy hanyatló kora dacára, élénk szemekkel gyönyörködhetik a napnyugta káprázatos színjátékában s gömbölyödő potroha ellenére, könnyed léptekkel tud felkapaszkodni a dombtetőre, melynek csúcáról áttekintheti a víz fodros, reszkető hullámzó végtelenségét. — A hegyfok kiszögélő terraszán kényelmes pad kínálkozik: a fáradt sétálók, a merengők innen tekinthetik át legjobban az elragadó vidék panorámáját. Montheil odalép a padhoz, udvariasan köszönti a hölgyet, aki a pad másik szélén ül s szép csendesen letelepedik, szívében azzal az egyetlen vágygal, hogy magába szívja a paradicsomi nyugalmat, mit a környezet lehel. Hosszan elnézi a hegyeket, melyeknek körvonala, rárajzolódva az égre, megszagatták annak rózsaszínű boltozatát, letekint a víz tükrére, mely lassan-lassan homályba borul, majd a távolba kalandozik el, a völgyek katlanába, ahonnan kanyarogva szállnak fel a falvak kékes füstoszlopai.

De egy kérdés visszahívja figyelmét a közel valóságba: szomszédnője mentegetőzve, hogy zavarja szemlélődését, megkérdi tőle, hány óra van.

Montheil nyájasan megmondja neki, hogy mindjárt hét óra lesz s feleletét egy megjeg-

len, hogy az organizmus ellenzéki vezetése alatt áll ez idő szerint is és oly bajok miatt emel hangos panaszt, amiknek előidézésében vagy elmérgesítésében sok része volt az ellenzéki politika antiparlamentáris harcainak, obstrukció taktikájának is közel másfél évtizeden át. Épp az állami tisztviselőkar tudhatja, érezheti legjobban, hol állana ma hazánk és államéletünk közgazdaságilag, ha a kormányok föllendítő törekvéseit az egymásra következett obstrukciók el nem bénítják teljesen.

Mily nyomosztó visszahatással voltak a munkaképtelen parlamentek már korábban is a kormányzati politika legjobb szándékaira, erről hitelesen tanuskodhatik a tisztviselői szervezetnek még a koalíció idejében választott elnöke: *Batthyány* Tivadar gróf, ki szilárd vezéralak volt az akkori rendszer alatt s négy éven át még sem tudta elérni, hogy a tisztviselői kar hosszabb időre ki legyen eléghető méltányos javadalmazással.

A bajok részben a világrész átalakulásából és a pénz vásárló képességének világszerre tapasztalható csökkenéséből következnek. De erős kormányzat az árhullámzásokra bizonyonnyal befolyhat, akár mérséklőleg, akár a regulátor hatásával, ha ehhez nyugodt parlamentáris viszonyok neki a módot s lehetőséget megadják. A mai kormányrendszer a konszolidációt és lendületet vallja céljának a nemzeti munka jegyében s működése súlypontját a gazdasági viszonyok emelésére, a szociális jó-

lét biztosítására fordítja. Hogy e törekvés a köztisztviselők érdekeit szintén hathatósan felkarolja, arról az idejű költségvetés elég ékesen tanuskodik; hisz milliókra rug a költségvetés, mellyel az illetmények javításáról történik gondoskodás a jövő évi előirányzatban.

A mozgalom nem csak éreje és erőssége, hogy kellőleg temperálja magát, ami ugyan lényegét nem érint, de bizonyára a bölcs mérséklet hamarabb talál elismerő megértésre ott, ahol a szociális bajok megszüntetésére minden készség meg van.

Üres padosorok előtt.

A képviselőház ülése.

A honatyák a parlamenti rend helyreállításával egyszerre kimaradtak a képviselőházból. Ma, a költségvetés tárgyalása alkalmával oly kevesen s oly későn jöttek el, hogy az elnök az ülést sem tudta megnyitni. Návay Lajos meg is intette a képviselőket és figyelmeztette őket, hogy az üléseket szorgalmasan látogassák.

Egy mehetségük azonban mindenesetre volt a távolmaradóknak, az ugyanis, hogy Polónyi beszélt. Kibeszélte az egész ülést a költségvetéshez való hozzászólás címén üres padosorok előtt, mert még párthívei sem hallgatták meg.

— Ujra férjhez ment?

— Igen.

— Én is. Egy özvegyet vettem nőül.

— Ugyan? És kit? Talán madame Désange-t?

— Féltekeny volt reá, ugy-e?

— Egy kicsit . . .

— Legyen nyugodt . . . Egy lyoni nőt vettem el, akit ön nem ismert.

— Annál jobb. — — —

— És mi az ön férje?

— Orvos . . . Dijonban.

Montheil mosolyog, mert eszébe jut, hogy Louise irtózott a sebtiben elköltött ebédektől, a korai felkeléstől és mindattól, ami zavarja az intim élet szabályos, nyugodt folyását . . . S férjhez ment egy orvoshoz.

— Hiába! Így akarta a sors. Különböző már hozzászórtam.

Aztán áttértek a gyermekekre.

— Nekem egy leányom van: Madeleine.

— Nekem egy fiam van: Georges.

— Milyen különös! Mindig arról álmodozunk, bárcsak lenne egy fiunk, meg egy leányunk.

— Igen, de együtt!

Egy kicsit feszélyezni őket ez a beszéd-tárgy. Montheil másra tereli a társalgást.

— Hol lakik? — kérdi.

— A Villa Bellevue-ben. És ön?

— A Villa Reginában. Csak tegnap jöttem ide.

— És én vasárnap. — Madeleine itt tölti szünidejét, ismerősöknél.

zéssel füszerzi az elröppenő perc varázsáról: mosolyog és ránéz a hölgyre. De a másik pillanatban arca hirtelen megrándul, a szó torkán akad, a megdöbbenéstől talpra ugrik, szemben megszólítójával, akinek arcáról az övével egyenlő ámulatot olvas le.

— Ön . . . csakugyan ön . . . Louise Tardieu?

A hölgy igent int fejével, egyben ajkai Robert Montheil nevét mormolják.

Többet nem mondhatnak, nem merik tekintetüket egymásra emelni, remegés fogja el őket, melyen uralkodni nem bírnak. Végre sikerül leküzdeniök a zavart, mely hatalmába kerítette őket s ekkor szemekük, felbátorodva, elmerülnek egymás kölesönös vizsgálatában s rendre, szép lassan, felidéznek, az öregség árca mögött, a diadalmas arcokat, aminőkkel akkor álltak szemben, mikor házasságra léptek.

A fürdő e sokat látogatott sétatálcáján a véletlen összehozott két embert, akik férj és feleség voltak egykoron; akiknek szívét valamikor felgyújtotta az ifjúi szenvedély s akiket természetük összeférhetetlensége, a korlátlan boldogság szilaj vágya, a hiúság és tapasztalatlanság a válásba kergetett . . . Két évi házasság után elváltak, loyálisan, gyűlölet nélkül . . . és huszonöt év óta nem látták egymást.

Most, hogy az első percek álmélkodása elmúlt, felülkerekedik bennük a kíváncsiság: szaporán, kifogyhatatlanul követi egymást a sok kérdés . . .

Az ülés lefolyásáról fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

Návay Lajos elnök 11 órakor nyitja meg az ülést.

A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása után

Elnök azt a kérelmet, intézi az összes pártokhoz, hogy a képviselőház üléseit szorgalmasabban látogassák, mert például ma is háromnegyed órával később volt kénytelen megnyitni az ülést a nagy részvétlenség miatt. (Általános helyeslés.) A napirend szerint következő a költségvetés tárgyalása.

Polónyi beszél.

Polónyi Géza szólott előbb a tárgyról. Beszédét egy hasonlattal kezdi. Egy görög bölcset írja egyik könyvében, hogy az ördög, amikor az embert a politikával megismertette, nagyon rossz üzletet csinált, mert konkurenciát csinált önmagának. A politika utjai kiszámíthatatlanok. Nézzük a mai magyarországi pártviszonyokat. A közelmúltban volt egy párt, amely magát szabadelvűnek nevezte s amellyel szemben az akkor még egységes függetlenségi párt állott, mint ellenzék. Kérdi a Házat, ez a szabadelvűpárt vajjon azért nevezte magát szabadelvűnek, mintha a függetlenségi párt nem lett volna eléggé liberális? Dehogya! A függetlenségi párt úgy a múltban, mint a jövőben, mindig megmaradt és megmarad a nemzeti tradíciók állandó követelőjének, a liberális eszmék istápolójának, a szabadelvű pártiak azonban azért volt szüksége a szabadelvű jelzőre, hogy elhitethessék a nemzettel, hogy ők az igazi nemzeti és liberális eszmék követői. Ez a párt, mint tudjuk, megbukott s következett az ugynevezett nemzeti aera korszaka. Tudjuk azt is, hogy a nemzeti kormány mily kevés eredményt ért el Béccsel szemben s hogy éppen a nemzeti aspirációk hangoztatása miatt volt kénytelen átadni helyét a jelenlegi kormánynak. A most napirenden levő költségvetést a kormány és pártja teljesen reálisnak tartja. Ő a maga részéről nem látja olyan reálisnak a költségvetés egyes tételeit. A progresszív adó behozatalát szociális szempontból is sürgeti. Kérdi a pénzügyminisztert, hogy a városoknak kiutalandó három millió korona miért nincs a költségvetésbe beállítva? Foglalkozik ezután a fogyasztási adók kérdésével s arra a konklúzióra jut, hogy a kormány itt is a szegényebb néposztályt károsította meg, mert amit az egyik kezével adott, azt a másik kezével az egye-

— Georges fiam két hónap óta van itt, Éviában, az édesanyjával.

Eközben megindultak a domb lankás ösvényein a város felé. A sziveshangú társalgás folyamán, mely majd ürge, majd indiszkrét, majd mélabus, szemlét tartanak a mult eseményei és közös ismerőseik fölött; eszmét cserélnek a jellemek és hajlamok változóságáról. Majd áttérnek a jelenre. Montheil dicséri Évián szépségét és egészséges éghajlatát.

— Fiam, akinek idegeit a sok munka nagyon megviselte, pompásan érzi magát.

— Leányomnál is mutatkoznak a nyaralás nagyszerű hatásai. De ezeket nemcsak a tiszta levegőnek és a sok mozgásnak tulajdonítom . . .

— Ah!

— Azt hiszem, hogy egy bizonyos fürdő-ismeretség is nagyban hozzájárult kedélye fellanyozásához.

— Talán a szerencsés véletlen egy férjet hozott neki?

— Eltalálta.

— Ejnye, de furcsa! A fiam is éppen ma reggel bemutatott nekem egy fiatal leány, aki úgy látom, nem éppen közönyös neki . . .

E percben hirtelen megállnak. Ugyanaz a gondolat cikázik át agyukon. De nem merik kifejezni. Ujra megindulnak, szórakozottan, hallgatagon. S elérik Éviában az első házakat. És ime, egy már nem nagyon fiatal ur és egy csinos szőke leány bukkan fel az egyik utca szegletén és élénken integetnek Louise-

nes adók kivetésével visszavonta s amikor így az adók behajtásával járó állandó zaklatások egész özönét zudítja az adózó polgárok nyakába, akkor előáll a kormány egy olyan katonai javaslatával, amely ezt a szegény, agyonsanyargatott magyar népet egyenesen a kétségbeesésbe kergeti. — Szónok szünetet kér.

Elnök az ülést öt percre felfüggeszti.

Szünet után

Polnyi Géza kibeszélte az egész ülést. A javaslatot nem fogadja el.

Az ülés két órakor ért véget.

A főgimnáziumi internátus

Debrecen város segélye.

Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága ma egyhangú lelkesedéssel fogadta a városi bizottság református egyházkerület ama kérése mellett, hogy a főgimnáziumi internátus számára telket és építőanyagot adjon a város.

Az érdekes kérés a következő:

Debrecen sz. kir. város Törvényhatósági Bizottságának

Helyben.

Mindenki előtt ismeretes azon ósrégi kapcsolat, amely Debrecen városát a város ősi kollégiumával egybefűzi. A város tanácsa és közössége mindenkor a legnagyobb készséggel sietett segítségére erkölcsi támogatásával és anyagi erejével, valahányszor a kollégium ez iránt hozzájuk folyamodott. Mert a város vezetősége évszázadokon át mindenkor tudatában volt annak, hogy amikor kollégiumát segíti, egyszersmind a maga dicsőségét öregbíti s a magyar nemzeti kulturának tesz megbecsülhetetlen szolgálatot.

A kollégium, illetőleg annak fentartó testülete jelenleg ismét oly helyzetben van, hogy kénytelen kérés szavával újból Debrecen város áldozatkész támogatásához fordulni egy olyan ügyben, amelynek kulturális hatásai nem maradnak a kollégium falain belül, hanem kisugároznak a városra, sőt a városon túl is messze vidékre.

Debrecenben jól tudott dolog, hogy a kollégium bentlakási intézménye egyáltalán nem áll azon a szinten, amely az ország ezen egyik legelső tanintézetét megilletné. Három tanszak ifjúságának igen szűk s amellet

nak, aki, mintegy ösztönszerűleg, kissé félrehúzódik Montheil-től . . . Montheil megérti . . .

— Az . . . ön . . . leánya? — kérdi aggodalmasan.

— És a férjem . . . igen!

— Istenem! De hogy éppen a kisasszony az, akit Georges bemutatott nekem.

De Madeleine már odarohant anyjához s mikor megpillantja Montheilt, meglepetve kiált fel:

— Hogyan ismerik egymást? Ez az ur, akivel beszélgetsz . . . Georges édesapja.

— Ah! Igen! A véletlen . . . dadogja Louise.

— Papa! Gyere csak gyorsan! — kiáltja ujjongva Madeleine. — Hadd mutatom be neked Georges apját, Montheil urat.

A már nem nagyon fiatal ur közelebb lép, mosolyog és a kezét nyújtja.

— Montheil ur, végtelenül örvendek a szerencsének. Az ön fia igazán kedves, elragadó fiu!

Montheil akadozva valami udvarias szölamot rebeg.

— Hát . . . hát . . . ön ismeri a feleségemet? — kérdi a másik.

Mire Louise, látva, hogy Montheil nem tudja, mit mondjon, a lehető legnyogodtabb hangon s a legteltesebb önuralommal felelt helyette:

— Igen, egy kicsit. Volt alkalmunk gyakran találkozni, de annak már jó ideje: egy házba jártunk!

Henri Clerc.

rendezés dolgában teljesen elmarad a kortól. Ami a főgimnázium bentlakó ifjúságát illeti, a többi bajokon kívül ennél még az is hozzájárul, hogy a kellő fegyelmelés a bentlakás mostani elrendezésében teljességgel kerestülvihetetlen.

Az is általánosan tudott dolog, hogy a vallás- és közoktatásiügyi miniszterium jelenleg különös súlyt helyez a meglévő internátusok fejlesztésére és újak emelésére. Költségvetésbe legutóbb is a régebbi éveket messze meghaladó összegeket vett fel ilyen célokra. Itt van a legkedvezőbb alkalom arra, hogy a kollégium fentartó testülete az eddigi bentlakási intézményt megosztva, a gimnázium ifjúságát kitelepítse egy új, modern, minden szükségletnek megfelelő internátusi épületbe. Ha a kínálkozó alkalmat meg nem ragadjuk, talán soha ilyen jó alkalom többé nem kínálkozik, hogy *autonomiánkat nem érintő építkezési államsegély igénybevételével a főgimnáziumi ifjúság számára* (államsegélyt autonóm felekezeti iskolák csak középiskolai célokra kaphatnak) *új internátust* létesíthessen.

A közoktatásiügyi kormányznál a lépések már megtörténtek az építkezési államsegélyt illetőleg. Ez azonban még nem elég. Ha azt akarjuk, hogy a szegényebb sorsú társadalmi osztályok fiamak számára létesítendő internátus ne csak a kor színvonalán álló, hanem egyszersmind olcsó s a szegény jó tanulóknak minél több kedvezményt nyújtó intézmény legyen, szükséges, hogy az építkezés és fentartás annuitása minél kevésbé legyen az internátusi díjakra alapítva.

A kollégium fentartó testülete az elmondottak alapján azon tisztelettel és bizalommal tejes kéressel fordul Debrecen sz. kir. város tekintetes Törvényhatósági Bizottsága elé, méltóztatásuk *a református főgimnázium létesítendő internátusa számára a város birtokában levő Bethlen-utca 39. számú házastelket, valamint az építkezéshez szükséges téglamennyiséget*, ellenszolgáltatásra nem számítva följánlani.

Az ellenszolgáltatás idők folyamán úgy is meg lesz erkölcsiekben s anyagiakban egyaránt. A megjelölt telek ugyanis a városszabályozási terv szerint a Bethlen-utcaról a Péterfiára húzó új utca vonalára esik, amelynek Bethlen-utca felőli sarképülete lenne az internátus impozáns új palotája. A város ezen eléggé elmaradott részén a fejlődésnek mintegy magva lenne ez az épület, hatalmas lökést adna e városrész modern kiépülésének s ezzel mindenesetre a város körülötte fekvő telkeinek értékét is nagyban emelné. Hogy erkölcsiekben mily óriási jelentőségű lenne az új intézmény létesülése, annak fejtegetése e helyen fölösleges, hiszen az minden fejtegetés nélkül nyilvánvaló. A város és az egész környék szegénysorsu szüleközönsege érezne az új intézmény áldásait.

A kollégium fentartó testülete nem kér többet, mint amennyit a nemes város egy egészen idegen testület, a Dmke. egyszerű kérésére azonnal önként megadott. Nincs kétségünk felőle, hogy Debrecen sz. kir. város törvényhatósága, élénken érezvén azt az ósrégi összekötő kapcsolatot, amely a várost kollégiumához fűzi s mely a város közönységét mindenkor a legmesszebbmenő áldozatok meghozására készítette, tanubizonytságot tévén egyszersmind évszázadokon át elevenen liktető kulturérzékéről, nem fogja visszautasítani szerény kérésünket s a maga részéről szívesen meg fogja hozni a szép cél érdekében a legjobb helyen, a nemzet ifjúságának jövődjének istápolásában kamatozó áldozatát.

E reményünknek s kiváló tiszteletünknek kifejezésével vagyunk a kollégium fentartó testülete nevében

Gróf Degenfeld József,
egyházkerületi főgondnok.

A kérvényt *Tóth Emil* dr. előadó ismerette s ahöz először *Jánosi Zoltán* szólalt fel. Rámutatott az internátus nagy jelentőségére s arra, hogy a most adandó segélyt nem egy felekezet, hanem a magyarság kapja. Kéri a kivánt segély megadását.

Révi Nándor dr. aggodalmát fejezi ki, mert Debrecen város szegényedik, míg az egyháznak van pénze, vannak alapjai.

Sinka Sándor lelkes beszéde után Márk Endre udvari tanácsos válaszolt Révi Nándor dr. szavaira. Elmondta, hogy óriási egyházi pótadókkal tartják fenn és létesítik kulturintézeteket. Segélyeket vonnak meg e célra.

Jánosi Zoltán is tagadja, hogy a város szegény volna, a pótdadémmel nem ezt mutatja. Még az államnak sem állanak rendelkezésére olyan mértékben az anyagi eszközök, mint aránylag Debrecennek. Ha város ad valamit ilyen célra, nem segélyt ad, hanem kötelességet teljesít. Kérde, hogy az a harmincezer arany, amelyet Debrecen város Mária Teréziának adott kölcsön a háborúra s melyet később a város megkapva az egyháznak adott s humanisztikus kulturális célokra fordított, vajjon ez az 500.000 koronányi összeg kidobott volt. Itt a magyarság támogatásáról van szó. Semmiképpen nem pártolhatja Révi állásfoglalását.

Freund Jenő dr. kijelenti, hogy minden segélyt megad e nagy célra, de szeretné tudni, mennyi az a téglanyag, amelyet az egyház-kerület vár.

Hj. Schvartz Vilmos indítványozza, hogy adják meg a kért telket és miután előreláthatóan téglát természetben nem adhatnak, e helyett adjanak 50.000 korona készpénzt.

Ezt az indítványt azután mindenki elfogadta s javaslatként ezt terjesztik a közgyűlés elé.

A hajdudorogi adók.

A megyei közigazgatási bizottság ülése.

A nádudvari választás miatt Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága ülését csak ma tartotta meg. Az ülésen, amelyen az előadók havi jelentéseit vették tudomásul, Kovács Gyula alispán elnökölt. Elsősorban üdvözölte Wessprémy Istvánt, akit tegnap választott meg a nádudvari kerület országgyűlési képviselőnek.

Az ülésnek legnevezetesebb tárgya volt Ternovszky Alajos kir. pénzügyigazgató jelentése, amelynek kapcsán a pénzügyigazgatóra való hivatkozással, hogy Hajdudorogon az adóbehajtás kellő eredménnyel nem járt s a végrehajtást nem a kellő eréllyel hajtják végre, kérte, hogy a közigazgatási bizottság mondja ki a község előljárósága ellen az anyagi felelősséget.

A közigazgatási bizottság azonban ennek nem tett eleget, az anyagi felelősséget nem mondta ki, csupán a vizsgálatot rendelte el.

Az ülés többi részének lefolyásáról a következőkben számolunk be:

Kivándorlás.

Az alispán jelentése szerint a közbiztonsági viszonyok kedvezőek voltak. Október hónap folyamán 4 utlevelet adtak ki: Bede Imrének Hadházzól, Amerikába, Lénárd Lászlónak Balmazújvárosból és Fisch Ferencnek Püspökladányból Németországba, végül Oláh Imrének Nánásról Oroszországba.

Adózás.

Ternovszky Alajos kir. pénzügyigazgató a következőket jelentette:

Az adózás októberben is szépen folyt. Befizettek egyenes adóban 220.362, hadmenetességi díjban 6959 bélyegjövődékben 154.055, jogilletékben 72747, díjjövődékben 457, dohányjövődékben 52810, határvámjövődékben 33995, fogyasztási és italadóban — koronát. A pénzügyigazgató 3, a pénzügyminiszter 27 esetben adott fizetési halasztást. Időleges házádomentesség 48 esetben állapított meg.

Itt jelentette be a pénzügyigazgató, hogy Hajdudorogon nagy adóhátralékok vannak s miután erélyes végrehajtást az előljáróság nem vezet, kéri az anyagi felelősséget.

A közigazgatási bizottság többek hozzájárulása után és Kovács Gyula alispán javaslatára a vizsgálatot elrendelte, de az anyagi felelősséget nem mondta ki.

(Közegészségügy.)

Losonczy Almos dr. kir. tanácsos főorvos jelentése szerint októberben az

egészségi állapotok a szempemberihez képest javultak. A legtöbb halálozást a bélhurut és tüdővész okozta. A roncsoló toroklob 6 községben mutatkozott szörványosan, a 19 beteg közül 2 elhalt, 13 gyógyult. A vörheny 11 községben mutatkozott 70 betegen, meghalt 6, felgyógyult 36. A hastífusz 8 községben 68 esetben fordult elő, 7 meghalt, 40 felgyógyult, gyógykezelés alatt áll 21. A számarhurut 14, a fültömirigylob 2 esetben okozott megbetegedést. Született 594 gyermek, 13 holtan, meghalt 364, tehát a természetes népszaporulat 217.

Iskolaiügyek.

Csánky Viktor kir. tanácsos tanfelügyelő a következőket jelentette:

Október havában a közoktatásügyi miniszter Bor János szoboszlói, Gaál Zsigmond szováti, Szabó Elek püspökladányi református és Révész András dorogi görögkatolikus tanítóknak a népoktatás terén szerzett érdemeik elismeréséül 200—200 korona személyi pótlékot engedélyezett. Rakattay László szoboszlói áll. polgári iskolai tanítót pedig újból megbizta a kézimunka tanításával.

IRODALOM.

A Csokonai-kör Rákosi Viktorhoz.

Üdvözlét a jubileum alkalmából.

Rákosi Viktor, a Budapesti Hírlap országasan kedvelt Sipulusa, a mókák és boházatok nagymestere, de egyszersmind a Korhadtk fakesztek és Elnémult harangok mély érzésű szerzője, most töltötte be irodalmi munkásságának harmincadik évét; ebből az alkalomból a Csokonai-kör is üdvözölte a következő levéllel:

Nagyságos Képviselő Ur!

Mélyen tisztelt Urunk!

A debreceni Csokonai-kör kész örömmel csatlakozik az irodalmi és közművelődési egyesületek, a társadalmi és politikai testületek nagy számához, amelyek őszinte szívből üdvözlik Nagyságodat írói munkásságának harminc éves fordulóját alkalmával. Bizonyos, hogy mi is első sorban az Isten-áldotta tehetségtől irótt tiszteltük Nagyságodban, azt az író, aki egvaránt tud bennünket mosolyra deríteni és könnyekre fakasztani, aki életünk sok borús órájának a felleget elűzte jászai jó kedvének aranyos sugarával és aki nem egy emberben megszólaltatta a fajszeretnek, a magyarsággért való rajongásnak, a szabadságharc iránti kegyeletnek elnémult harangjait.

De mi nagyrabecsüljük Képviselő Urban azt a szintén áldásnak tekinthető kedves egyéniséget is, a magyar ember vonzó sajtóságainak azt a szerencsés összeolvadását, amely Önnek felekeztek és pártokon, társadalmi osztályokon és irodalmi irányokon felül osztatlan népszerűséget szerzett, amely Önt, a Dunántul szülőttét, a katolikus vallás hívét, a főváros neveltjét meggyökerezettette az alföldi kálvinista magyarságnak, a nánási hajduknak a lelkében. — Tiszteletünket és nagyrabecsülésünket fokozza az az elismerés, amellyel, mint debreceni polgárok, tartozunk Képviselő Urnak a debreceni egyetem hathatós és lelkes támogatása miatt.

A hosszú évtizedek érdemes munkájával aratott írói babérokak dus sokasodását, friss zöldellését kívánva, maradunk Nagyságos Képviselő Ur iránti hazafias üdvözlettel Debrecenben, 1911. nov. 12.

GÉRESI KÁLMÁN KARDOS ALBERT
elnök. titkár.

Impressióim. Ily cím alatt Faragó Ödön, a kolozsvári Nemzeti színház művésze, akinek alakító tehetsége még élénk emlékezetben él a debreceni színházlátogató közönségnek, egy könyvet írt. A könyv a vidéki színtészek életével, működésével és helyzetével foglalkozik, így, már különleges irányánál

fogva is érdeklődésre tarthat számot. Azok, akik Faragó Ödönt ismerik, jól tudják, hogy ép oly ügyesen forgatja a tollat, mint amily művész az előadásban, azért előlegezzük mi is a bizalmat új művével szemben, melyet ajánlunk olvasóközönségünk figyelmébe. A mű január hóban fog megjelenni Singer és Wolfner budapesti könyvkiadó cégnél és 3 korona lesz az ára. Megrendelhető Faragó Ödönnél Kolozsvárt, Nemzeti Színház.

A vasutasok árvaháza.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

Ma délután tartotta meg ülését a jog és pénzügyi bizottság, amely a novemberi közgyűlés elé kerülő tárgyakat készítette elő. E tárgyak közt igen nagy fontosságú ügyek voltak, mint a vasutas-árvaház s az erdei jövedelmek dolga.

Az ülésről, amelyen Vargha Elemér dr. tanácsnok elnökölt, részletes tudósításunk itt következik:

Tóth Emil dr. ismertette a homokkerti lakosságnak és a dohánygyári munkásoknak kérelmét, hogy a város a díószegi uton levő felüljáróra gyalogfeljárót építsen, mert most a munkásoknak nagy kerülőt kell tenni s így különösen az amugy is rövid ebédidőből sokat veszítenek. A mérnöki hivatal 1762 koronában állapította meg a költségeket, amelyeket a jog- és pénzügyi bizottság elfogadott s ennek alapján javasolja a közgyűlésnek, hogy az ut építését rendelje el.

(A vasutasok árvaháza.)

Ugyancsak kedvezően fogadta a bizottság a Vasutas Szövetség kérését, amelyet már ismertettünk. A Szövetség ugyanis 200 vasutas fiu és leányárva részére akar Debrecenben árvaházat létesíteni, amelyhez építési anyagot és három hold telket kért a várostól, mert az árvaháznál kertgazdaságot akar létesíteni.

A jog és pénzügyi bizottság örömmel üdvözölte a tervet és utasította tanácsot, hogy a Szövetség vezetőivel lépten személyesen érintkezésbe, tudja meg, hogy mennyi segélyt és a telket hol kívánják s azután tegyen még a novemberi közgyűléshez részletes jelentést. Együttal pedig utasította a tanácsot arra is, hogy foglalkozzon a városi árvaház létesítésének gondolatával.

(A városi telkek csatornázása.)

A városi telkeknek csatornázására vonatkozóan a bizottság elfogadta a városi mérnöki hivatal előterjesztését, amely szerint mindazon ingatlanokat, amelyek a közel jövőben lebontás alá nem kerülnek, összesen 62 ingatlant kell csatornázni 82000 korona költséggel. Javasolja a közgyűlésnek, hogy a csatornázást rendelje el és utasítsa a tanácsot, hogy versenytárgyalást e munkákra írja ki.

(A városok segélye.)

A magyar városok országos kongresszusának a városok állami segélyének felemelése tárgyában kelt megkeresését pártolásra ajánlja a közgyűlésnek s egyben tudomásul vették a főszámvevő helyettesnek ama kimutatását, hogy a város évenként 486288 korona 32 fillért költ az állami köteleességek teljesítésére. Ezzel kapcsolatban pártolásra ajánlja Szilágyosmlyó városnak a rendezett tanácsu városok érdekeit érintő kérését is. Javasolja a bizottság azt is, hogy a Bethlen-utca 13. számú házat eladja a kerületi munkásbiztosító pénztárnak 43000 korona bekerülési árért s annak 5 százalékos kamatainak megtérítése ellenében, valamint az azal a kötelezettséggel, hogy a pénztár az ott tervezett gyalogjárót biztosítja.

(Az erdei jövedelmek.)

Elfogadta általánosságban a bizottság az erdei telepítvényes földek használatára vonatkozó szabályrendelet tervezetét, de annak részletes vitáját, tekintettel az idő előrehaladottságára, máskorra halasztották.

E kérdésnél Fejér Ferenc dr. kérdésére Török Gábor erdőmester érdekes

felvilágosítást adott az erdő jövedelmezőségéről. Elmondta, hogy sokat rontanak a kaszálók az erdőkön és amellett százados mulasztásokat kell most pótolni, ezért még igen nagy költséggel sem lehet gyorsan jó eredményt elérni. Harminc év óta azonban már megindította az erdőpótlásokat s reméli, hogy szép eredménye lesz.

Végül János Zoltán mutatott rá arra, hogy a magyar fadisztnyek elhanyagolt iparának itt kitünő üzletet lehetne megteremteni, mert az óriási erdőségekből s az ákácokban erre az anyagot is meg lehetne találni.

Krudy Gyula kardafférja.

Összevagdalt egy huszárcapitányt.

Véres botrány egy pesti sörházban.

Ma délelőtt véres botrány történt egyik fővárosi sörházban, ahol egy uri társaságban sörcözött Krudy Gyula, az ismert nevű író. — Közé és egy huszárcapitány között történt a véres affér, amelyben Krudy Gyula a botrány provokáló huszár tisztet a saját kardjával összevagdalta. A botrány egy éjszakai mulatozásnál kezdődött, ahol a huszárcapitány Krudyra folyton megjegyzéseket tett s mindenáron belé akart kötni. Reggel azután, amikor a huszárcapitány szándékosan és tüntetően nem fogott kezét Krudy Gyulával, kitért a botrány, amelynek részleteiről fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

Az elmúlt éjszaka az egyik mulatóhelyen együtt ültek Darányi István kir. tanácsos, pénzügytisz, Borzán Dezső földbirtokos, Kauzer tartalékos huszárhadnagy és Sztojanovits István, a galiciában állomásozó 13. huszárezred kapitánya. A társaság borozott, a mikor hajnal tájban belépett a helyiségbe Krudy Gyula író, akit a társaság tagjai, a huszárcapitányt kivéve, mindnyájan ismerték.

Örömmel üdvözölték és asztalukhoz hívták. Krudy Gyula oda is ment, sorban kezét fogott ismerőseivel, majd bemutatkozott Sztojanovitsnak is, aki meglehetősen hívősen fogadta. Krudy ezután leült az asztalhoz s kedélyesen folyt a társalgás s a borozás.

Közben azonban Sztojanovits István huszárcapitány folyton megjegyzéseket tett Krudy Gyulára s csipkedte őt.

Reggel a társaság felkerekedett s a Bécsi sörcözőbe ment, ahol megreggelizett és sörcözni kezdett. Tizenegy órakor Sztojanovits István huszárcapitány távozni akart. Elbucszott a társaság tagjaitól s mindegyikkel kezett fogott, csak tüntetően Krudy Gyulával nem. — Krudy Gyula erre fölállott az asztal mellől és ezt kérdezte Sztojanovitstól:

— Nagyon részeg a kapitány ur?

— Nem én — felelte Sztojanovits — sőt teljesen józan vagyok, éppen ezért nem fogtam az író ural kezét.

Erre kitért Krudy Gyulából az ingerültség:

— Hát vonja ezt vissza kapitány ur, mert úgy vágom pofon, hogy az asztal alá gurul.

Sztojanovits erre dühösen kardjához kapott, mielőtt azonban használhatta volna, Krudy Gyula, aki termetes, magas, izmos ember, hozzá ugrott s torkon ragadta, majd amikor a kapitány ekkor sem bocsátotta el a kardját, ő is odakapott, kirántotta a kardot hüvelyéből és vivóállásba helyezkedett.

Sztojanovits István így lefegyverezve sem hagyta abba a harcot, hanem revolverért nyúlt. Azonban nem vehette ki a zsebéből,

mert amikor ezt a mozdulatát Krudy Gyula látta, a karddal úgy sújtotta föbe Sztojanovitsot, hogy ennek fejét rögtön elborította a vér.

Ez sem vetett véget a botránynak, mert a kapitány neki ment Krudy Gyulának és dula-koálni kezdett vele. Végül is a társaság tagjai választották szét a feleket, mire Sztojanovits arcáról és fejéről lemosták a vért és a huszárcapitány eltávozott.

Még aznap folyamán azután elküldte Sztojanovits a segédeit: Fabiny Béla és Grossmann Richárd századosokat Krudy Gyulához és provokáltatta őt. Krudy Károlyi Cíza és Papp Zoltán országgyűlési képviselőket nevezte meg segédeikül, akik ma ültek össze tanácskozásra.

Színház és művészet.

A színház műsora:

KEDD: *Artatlan Zsuzsi*, operett. (A. bérlet.)

SZERDA: *Keserű mézeshetek*, bohózat. (B. bérlet.)

CSÜTÖRTÖK: *Bányamester*, operett. (Uj betanulással, C. bérlet.)

PÉNTEK: *Oeska brigadéros*, színmű. (A. bérlet.)

SZOMBAT: *Bányamester*, operett. (B. bérlet.)

VASÁRNAP: *Három feleség*, operett.

Keserű mézeshetek. Holnap, szerdán kerül színre Kövessi Albert kitünően mulatató bohózata, a *Keserű mézeshetek*, melynek a bemutatója a közel napokban folyt le. A bohózat főbb szerepeit T. Csige Böske, Thury Elemér, Papp Etelka, Bérczi Ernő, Uti Gizella, Kemény Lajos, Vaida Ilonka, Császár Kamilla, Kelemen és Máthé játsszák. Az előadás iránt nagy érdeklődés mutatkozik.

A Bányamester reprize. Csütörtökön lesz a *Bányamester* című operettnek a reprize, amelyre nagy szorgalommal és ambícióval készül már napok óta az énekes személyzet. A *Bányamester* kitünő és előkelő nevet biztosított magának az operett-irodalom termékei között s így a mostani felelevenítése bizonyára nagy érdeklődésre tarthat számot. Zilahy igazgató nagy gondnal és kitünő szereposztással állítja színpadra az operettet, melyet Kassay Károly rendez s melyben Zilahyné S. Vilma, Borbély Lili, Kassai Falusi, Solti, Dési, és Ligeti játszanak nagyobb szerepeket.

Három feleség — vasárnap délután. Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal 3 óral kezdettel Lehárnak a *Három feleség* című pompás mulatató operettje kerül színre.

Boszorkány. A színház vezetősége vasárnap estére egy minden tekintetben kiváló és érdekes drámát tűzött ki, amely már nagyon régen nem szerepelt a debreceni színház műsorán. Sardou Viktornek „Boszorkány” című gyönyörű drámája ez, amely az egész drámai személyzetet erősen foglalkoztatja. Thury Elemér gondos rendezésével igazán élvezetes estnek ígérkezik a vasárnapi repriz, melyben főbb szerepeket játszanak T. Csige Böske, Papp Etelka, Császár Kamilla, Vajda Ilonka, Thury Elemér, Kemény, Szilágyi, Dési, Falusi, Ligeti, Kelemen és Guthy Sarolta. Ez előadásra jegyeket előre lehet váltani a színházi pénztárnál.

Papp Etelka szerződése. Papp Etelka, a debreceni színház rokonszenves társalgási színésznője, aki szimpatikus megjelenésével és értelmes beszédmodorával már igen jelentékeny sikereket aratott, ma újabb két évre aláírta szerződését Zilahy Gyula színtársulatához. Örömmel adjuk közre ezt a hírt, mert abban az előadások színvonalának erejét látjuk.

A háború.

A törökök ostromolják Tripoliszt.

A törökök még egyre szorongatják az olaszokat Tripolisznál és egymásután érkeznek a hírek, hogy az olaszok vereséget szenvedtek.

A legutóbbi eseményekről a következő táviratok számolnak be:

A tripoliszi harcok.

Konstantinápoly, november 14. A tripoliszi váli, a benghazi-i mutaszerif és Setval képviselő tegnap délután tanácskozást folytattak a belügyminiszterrel.

Konstantinápoly, november 14. A teresumáni Hakikat jelenti: A legutóbbi tripoliszi jelentések szerint törökök és arabok Buméliánál rohamot intéztek az olasz csapatok ellen. A harc kimenetele még ismeretlen.

Konstantinápoly, november 14. Mint a Moniteur Oriental jelenti, a belügyminiszterium Tripoliszból táviratot kapott, amely szerint egy olasz aeroplán, amely földérítő repülés közben nagyon alacsonyan talált szállni, *török ágyuk előtték*. Hivatalosan a jelentés eddig nincs megerősítve.

Konstantinápoly, november 14. Hivatalos tripoliszi jelentés szerint az olaszok az utóbbi napokban többször megpróbálták az ostromlók harcveronalát áttörni s mindannyiszor elkeseredett ütközet volt. A Dsber Ghrab arab törzs önkéntesei halálmegvetéssel verték vissza a bekerítésre indult olasz csapatokat s *legálább 100 emberük maradt a csatatéren*.

Az olasz flotta török vizeken.

Konstantinápoly, november 14. Tegnap reggel egy török páncélos hajó jelent meg a Dardanellán és a szultán palotája előtt horgonyt vetett. Ez igen nagy nyugtalanságra és különböző híresztelésekre adott okot. Többek között az beszélték városszerte, hogy *az olasz flotta már megjelent a Dardanellákon* és hogy a török páncélos hajónak rendeltetése a szultán palotáját megvédeni.

Konstantinápoly, november 14. A szigetek védelmére tegnap 1200 ember indult el innen. Egy zászlóalj Mitilénébe ment és 800 ember 5 ágyuval Kioszba.

A béke ára.

Konstantinápoly, november 14. Híre jár, hogy a Porta hajlandó a békekötésre, ha Olaszország ugyanis még most is hajlandó volna Tripolisz annexiójáért anyagi kárpótlást fizetni.

HIREK.

— **Képviselőválasztás Miskolcon.** Miskolcraól táviratozzák: Ma ment végbe a képviselőválasztás a miskolci déli kerület számára. Vidacs János elnök reggel 8 órakor nyitotta meg a választást és jelentette, hogy Szentpáli István dr. az egyedi jelölt munkapárti programmal. Miután fél kilencig újabb jelölés nem történt, az elnök kihirdette, hogy Szentpáli István drt egyhangulag választották meg a kerület képviselőjének.

— **Politikai botrány Kossuth születésnapja körül.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Kinos politikai botrány foglalkoztatja most a politikai köröket. Ugyanis holnap van *Kossuth* Ferenc születésének 70-ik évfordulója. Ez alkalommal pártja és tisztelői bankettet akartak rendezni tiszteletére, amelyre a kormányt is meg akarták hívni. A kormány részéről meg is ígérték, hogy ya banketten részt vesznek. — Erre azonban a Justh-párt részéről többen ki-

jelentették, ketten. Am lefújta az e vélben kösz roly grófn személye landónak n bakettjén r megütközé éretlen, k Justh-párt

— A választás nek. Igy tartottak listát állít Losonczy renc gazd dö, Salán kereskedő Sarkadi F véd. A P Ármín választók tb. főorvo

— A művészi és irodalm Petőfi-tár minden ré vérsi este lesz és er ság képv Zoltán, to nak az el Rózsa La mi estét Csokoniméltatja hogy a P Az estén gálja, mi belépti d kezdve K váltani, a Csokon jegyezhe

— E esküvő v esküvője Bajki B telepí os tartást S voltak M ügyész-l nők Bud resték fe

— A ták szá

vember Flóadása sze s az és művé felül rek kls gyer Országó analábé

Ezeken s az isko olvasni végétől teljesen könyvv az analí nonciskó pénteken lentkező lyamot mélyese

tónál B déli 12 re. A s közöljül

— tásnál. hogy Sz sági ül Lajos h Nyiregy lékai h nek és Érdeke jobbmo

jelentették, hogy ők nem vesznek részt a banketten. Amikor ezt Kossuth Ferenc megtudta, lefújta az egész bankettet és megleghangu levélben köszönte meg *Khuen-Héderváry* Károly grófnak azt a szives figyelmet, amellyel személye iránt volt a kormány, amikor hajlandónak nyilatkozott arra, hogy születésnap bankettjén megjelenik. Az egész dolog nagy megütközést keltett a politikai körökben s éretlen, kiméretlen durvaságnak tartják a Justh-pártnak ezt a viselkedését.

— **A városatyaválasztások.** A városatyaválasztások mind nagyobb hullámokat vernek. Így legutóbb a Hatvan-utcai polgárok tartottak jelölő gyűlést s azon a következő listát állították össze: Mike Ferenc gazda, Losonczy János nagyiparos, Szatmáry Ferenc gazda, Bernfeld Sámuel nagykereskedő, Salánky Ferenc gubás, Kovács János kereskedő, Gutfreund Sámuel dr. ügyvéd, Sarkadi Ferenc tímár, Szilágyi Bálint ügyvéd. A Piac-utcán a kisiparosok Schwarz Ármán paszománygyáros, a Csapó-utcai választók egy része pedig Balkányi Ede dr. tb. főorvost jelölték.

— **A Csokonai-kör és a Petőfi-társaság művészeti estéje.** Az a nagyszabású művészeti és irodalmi este, amelyet a Csokonai-kör és a Petőfi-társaság közösen rendeznek, most már minden részletében meg van állapítva. A művészeti este nem 21-én, hanem 22-én, szerdán lesz és erre az alkalomra lejön a Petőfi-társaság képviselőit *Herczeg* Ferenc és *Papp* Zoltán, továbbá a *Papp* Zoltán legszebb nótáinak az előadására lejönnek *Dömötör* Ilona és *Rózsa* Lajos, a m. kir. Opera tagjai. Az irodalmi estét *Szavay* Gyula fogja megnyitni, aki a Csokonai-kör részéről üdvözlő a vendégeket és méltatja a Petőfi-társaságnak azt a tettét, hogy a Petőfi-családnak síremléket állított. — Az estének a jövedelme ezt a nemes célt szolgálja, miért is ez alkalommal a Csokonai-kör belépti díjat fog szedni. Jegyeket szombattól kezdve *Kubek* Sándor gyógyszerárában lehet váltani, a páholyok pedig *Kardos* Albertnél, a Csokonai-kör titkárnál (telefon szám 903.) jegyezhetők elő.

— **Esküvő.** Ma délután egy órakor fényes esküvő volt Debrecenben. Ekkor tartotta meg esküvőjét *Vasmegyeri Megyery* Lillikével *Bajki Bajky* Jenő cs. és kir. százados mén-telepi osztályparancsnok. Az egyházi szertartást *Szele* György lelkész végezte. Tanuk voltak *Megyery* István cs. és kir. kamarás, főügyész-helyettes és *Unger* Jenő árvaszéki ülnök Budapestről. A fiatal párt igen sokan keresték fel szerencsekívánataikkal.

— **A szabadiskola tanfolyama analfabéták számára.** A debreceni szabadiskola november végén újból megkezdte működését. — Előadásainak programját most állítják össze s azon szociológiai, természettudományi és művészeti előadások szerepelnek. De ezen felül rendezni fog az iskola vasárnaponként kis gyermekek számára *mesedélutánokat* s az Országos Közművelődési Tanács felhívására *analfabéták részére esti tanfolyamokat tart.* Ezeket a jelentkező magyar nyelven beszélő s az iskolaköteles kort már meghaladott, irni-olvasni nem tudó férfiakat és nőket november végétől március végéig irni, olvasni, számolni teljesen ingyen megtanítja s ellátja abc-és könyvvél és minden szükséges tanszerrel. Ezt az analfabéta tanfolyamot a városi iparostanonciskola helyiségében kedden, szerdán és pénteken este 7—9-ig fogják megtartani s a jelentkezők számára képest több ilyen tanfolyamot is szerveznek. — Jelentkezéseket személyesen kell teljesíteni *Hatvani* József tanítónál Barna-utca 4. szám alatt, aki naponként déli 12 órától délután 4 óráig áll rendelkezésre. A szabadiskola programját legközelebb közöljük.

— **Botrányok a nyiregyházi adóbehajtásnál.** Nyiregyházáról jelenti tudósítónk, hogy Szabolcsvármegye közigazgatási bizottsági ülésén szomorú képet leplezett le *Sefesik* Lajos h. pénzügyigazgató. Elmondta, hogy Nyiregyháza város adó- és közkielégéshátralékai hónapról-hónapra ijesztőbben emelkednek és ma már horribilis összegre rugnak. — Érdekes, hogy nem a szegények, hanem a jobb módúak, sőt gazdagok tartoznak, de érde-

kesebb a dolog oka. — A városnak majdnem analfabéta végrehajtói vannak, kik még egy jegyzőkönyvet sem tudnak felvenni és a nagyobb uraknál egyszerűen félnek eljáráni. A bizottság megrázkóztatással mondta ki a *polgármester és adóügyi tanácsos anyagi felelősségét és a polgármester költségeire rendelt el a hátralékok gyors behajtását.* A tegnapi előtti közgyűlésen erősen megfélemeztek a képviselői tagok ezt az állapotot és négy új, magasabb kvalifikációjú végrehajtói állást szerveztek.

— **Elfogták a pozsonyi rablógyilkost.** Pozsonyból táviratozzák: A pozsonyi kettős rablógyilkosság ügyében szenzációs fordulat állott be. A Budapestről lehozott két detektív Beck és Angyal ma kiderítették a gyilkosok kilétét és a főtettest el is fogták. A gyilkos *Hilián* János, aki már vallott is. Hilián beismerie a gyilkosságot és azt is, hogy kik voltak a cinkosai. Vallomása szerint az akkor még nyitott kapun az udvarra mentek s besontak a trafik kamrájába, ahol koromsötétség volt. A haramiák a fa- és ujságrakások mellett eibujva, a nőket torkon ragadták és elnémitották őket. Aztán elvették az egyik halottól a kulcsokat, amelyeknek egyikére szükségük volt, hogy az üvegajtón át az üzlethelyiségbe jussanak és ott fosztogathassanak. A tőzsde kirablása után a vasajtón nem kerülhetek ki az utcára, mert nem volt hozzá kulcsuk. Ellenben a kapuhoz szereztek már maguknak kulcsot s így távoztak. Hilián cinkosai voltak: *Benes* József 19 éves pincér, *Hatapád* Rezső, *Raszványi* Ignác munkások, akiket most nyomoznak a detektívek.

— **Sienkievic vadász-tragédiája.** Varsóból táviratozzák: Sienkievic Henriket, a világhírű lengyel regényíró sulyos baleset érte vadászat közben pavlovicai birtokán. — Egy vadásza fűrjre lőtt és két lövése Sienkievicet érte. Az író homlokán sulyosan megsebesült, úgy, hogy azonnal kórházba kellett szállítani.

— **A megyei utépitések.** A vármegye közigazgatási bizottságának mai ülésén jelentette az államépítészeti hivatal, hogy az utépitések októberben a debrecen—tokaji th. ut haidudorog—nánási szakaszán folynak, a debrecen—egri th. ut 8 kilométer hián kész, a nagyvár—budapesti, haidunánási—tiszapolgári th. utakon az építés lassan halad, a tiszacsege—egyei th. uton a tiszacsegei átkelési szakasz kiépült.

— **Nyilatkozat.** A következő sorok közlésére kértünk fel: A *Debreceni Nagy Ujság* e hó 14-iki 31. számában az *Éjszaka hiénái* címmel (b. s.) aláírással cikk jelent meg, mely általánosságban támadja az összes debreceni éjszakánként nyitva levő kávéházakat, borozókat és állítólagos „zugmulatókat”. Szemérmelen garázdálkodással, éjszakai életünk elposványosításával, fosztogatásokkal vádolja városunk régi, közbecsülésben álló ama polgárait is, akik, — mint a rendőrhatalóság bizonyítja — ilyen vádakra sohasem szolgáltak rá. Felhívjuk az *általánosságban* támadó cikkíró, hogy nevezze meg azokat az üzletlajdonosokat és pincérralkalmazottakat, akik ilyen titkos üzelmekkel kereskednek. Nyíltan, minden köntörfalazás nélkül, hogy a rendőrség megtehesse ellenük a megtorló lépéseket. Kérjük azonban, hogy általánosságban ne állítsa a tisztességes polgárság egy nagy rétegét: munkaadókat és alkalmazottakat egyaránt, ilyen a valóságnak meg nem felelő világitásba Debrecen közönségének elbírálása elé. Addig is míg ezt nyíltan és bátran. — mint joggal remélhetjük — megteszi, a vádak visszautasítjuk. Debrecenben, 1911. november 15-én. A *Debreceni Szállodások, Vendéglősök, Kávésok és Korcsmárosok Ipariársulata.*

— **György herceg megbukott.** György herceget, a szerb ex-trónörökös nagy szomorúság érte. Párisba küldték, hogy ott a katonai tudományát kibővitse. Be akart lép-

ni a francia hadi akadémiába s jelentkezett is. Azonban az alapszabályok szerint, mindenkinek, aki be akar lépni, felvételi vizsgát kell tennie. Györgye ennek a vizsgának alá is vetette magát, de feleleteit „elégteleneknek” tartották és Györgye ur elhasalt. — Emiatt — így telegrafálják Párisból — a volt trónörökös buskomorságba esett.

— **A második katolikus est.** A „Katholikus Estéket rendező bizottság” második estélyét november 18-án, szombaton, délután 5 órakor, a Royal-szálloda dísztermében tartja a következő műsorral: 1. „*Arany fátyol legenda*”. Zenéjét szerezte: *Budeusz* Aladár dr. Előadja három szólamu női zenekar. Kíséri a városi színház zenekara. Vezeti: a szerző. 2. „*Család és kultúra*” címen felolvas: *Mázy* Engelbert dr., kassai tanker. kir. főigazgató. 3. *A nő.* Irta: *Kemenes* Ferenc. Szavallja: *Leszó* Irén urhölgy. 4. *Weber: Oberon.* Előadja a városi színház zenekara. Helyárak: Páholy 5 személyre 6 korona, páholyülés 1 korona 20 fillér, 1 koronás, 80 filléres ülőhely, 40 filléres állóhely. A tiszta jövedelmet a Szent Erzsébet Nőegylet Gyermekszanatóriuma javára fordítják. Jegyek kaphatók Antalfynál.

— **A vármegye állategészségügye.** Reitz János kir. főállatorvos ma terjesztette elő jelentését Hajdúvármegye közigazgatási bizottságában. E jelentés szerint a megyében az állategészségügyi viszonyok általában kedvezők. A lépiene fellépett Tégláson és Nánáson, megszünt Kabán és Egyeken, a takonykór megszünt Felsőjózsan és Dorogon, fellépett a sertésorbánc Szoboszlón és Böszörményben, megszünt Hadházon, Mikepércsen és Hajdúböszörményben, a sertésvész fellépett Balmazújvároson és Böszörményben, megszünt Hadházon.

— **Detektívek a csendőrségnél.** Fővárosi lapokban az a hír jelent meg, hogy leirat érkezett a belügyminiszteriumtól a debreceni VIII. számú csendőrpáncsnoksághoz, melyben közlik, hogy a csendőrségnél újítást terveznek. A belügyminiszterium az őrsőket és szakaszokat detektívekkel akarja megerősíteni, akik civil ruhában fogják a nyomozást végezni. Az újításra a csendőröknek az a panasza adott okot, hogy fényes egyenruhájuk gyakran meghüsitja a nyomozást. A polgári ruhás detektívrendszert először a debreceni csendőrkerületnél próbálják ki s ha beválik az intézmény, a miniszterium az egész ország területén rendszerezíti a csendőrdetektív szolgálatot.

Informálódunk a hír valódisága iránt a helybeli parancsnokságnál, ahol azonban a rendeletről semmit sem tudnak, így az aligha lehet egyéb, önkéntes kombinációnál.

— **Verekednek a legények.** Sáránról jelentik nekünk: Parázs verekedést rögtönzött vasárnap két sárándi legény *Tóth* Zsigmond és *Károly*. A *Leitner*-féle faluvégi csapatokban összetalálkoztak *Kun* Zsigmond sárándi legénnyel, aki Debrecenből jött haza látogatóba. Egy darabig békésen beszélgettek vele, később azonban a korcsmából ki-dobták és egyesült erővel úgy elverték, hogy orvosi segítséget kellett igénybe venni a gyógyítása végett.

— **A párttitkár fegyelmi.** Aradról táviratozzák: Ismeretes, hogy a szociáldemokrata párt nagy tüntetést tervezett Aradon október 19-ére, amikor *Tisza* István beszámolóját tartotta. A tüntetésből azonban egész meglepetésszerűen semmi sem lett, amit sokféleképpen magyaráztak. Az országos szociáldemokrata párt ugylátszik szabálytalanságot látott a tüntetés elmaradásában, mert fegyelmi vizsgálatot indított aradi titkárija, *Varga* Ferenc ellen, aki egyszersmind az ottani kerületi munkásbiztosító pénztárnak is választott elnöke. *Varga* nem akarta bevárni a vizsgálat befejezését és beadta lemondását. Most érkezett le a központi pártvezetőség határozata, amely szerint *Vargának* mindaddig hivatalában kell maradnia, míg a fegyelmi vizsgálat véget nem ér

és párt felelősségre nem vonta a tkkárt az elmaradt tüntetésért.

Gyermekhalál egy dézsa vízben. A balmazújvárosi előljáróság telefonon jelentette a debreceni kir. ügyészségnek, hogy Strik András két éves gyermek beleesett egy dézsa vízbe, melyben halálát lelta. A szomorú eset úgy történt, hogy a gyermek anyja bement az udvaron levő ólba, ahonnant el hozott ki. Ezalatt a gyermek a házból kijött az udvarra, ahol a kut körül volt felállítva egy vizgyűjtő kád, telve vízzel. Valószínűleg behajolt a kádba, melyben a víz a saját képét tükrözte vissza. Ez annyira tetszhetett neki, hogy értelmetlen kis fejével még jobban behajolt és így egyensúlyát veszítve, beleesett és megfulladt. Mire észrevették, már halott volt.

Kemény és puha kalap ujdonságok 4 K-tól 12 K-ig Lengyel Samunál.

Csőtömegeből vett, nagymennyiségű ingek, alsónadrágok, gallérok, kézelők, zsebkendők, nyakkendők, keztük stb. érkeztek! Györfi testvérek, Piac-utca 30.

Fehér és színes, jó mosó barchentek és ezekből kész fehéreneműek, valódi Jaeger alsóruhák, posztó, triko, clot és selyem szoknyák csakis elsőrendű minőségben Kardos Lászlónál.

Splendid Pensió, Váci-utca 12. minden komforttal ellátott előkelő családi otthona. Telefon 26—80.

Fiatal segéd, uri divat üzletbe azonnal felvétetik. Cim a kadóban.

Pénzt takarít meg!
ha férfi-, nő- és gyermekruha szükségletét
Szabó Miklós

üzégnél, Piac-u. 61. sz. a Szent Anna-utcával szemben szerzi be, ahol **téli kabátok és öltönyök** már 20 koronától kezdve kaphatók. Nagy raktár :: mindennemű férfi-, nő- és gyermek ruházati cikkekben. :: Külön mérték osztály. Külön gyermekruha osztály.

Kitüntette a Bécsi, Párizsi és Londoni kiállításokon arany éremmel és oklevéllel. ::

GRÓSZ NAGY FERENCZ
gyógyász. t. társaság Kossuth-utca 8. színház mellett.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNY VIZ

BAKTERIUM HENTES természetes ásványvíz, üdít, gyógyít. Vese- és hólyagbajoknál, a vasmédenecze idült hurutjainál, hangyák és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásnak bizonyult. — Orvosilag ajánlva. — Főlerakat **Fried D. Lajosnál** fűszer és csomagkereskedésében, Debreczen, Piac-utca 72. — Telefon szám 740

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	848.50
Osztrák hitel	650.50
4 százalékos koronajáradék	90.85
Allamvasút	784.25
Jelzálogbank	485.75
Rimamurányi	674.50
Salgótarjáni	675.00
Közúti vasút	888.50

Irányzat: Nyugodt.

Magánleszámítolási kamatláb:

Bécs 4 1/10%, Berlin 4 1/2%, London 3 1/2%.

Budapesti gabonátőzsde.

Svarz E. (Strasser és König) dobr. bizományos távirati jelentése.	
Buza októberre	11.64
áprilisra	10.11
Rozs októberre	10.11
áprilisra	9.59
Zab októberre	8.30
áprilisra	8.30
Tengeri májusra	8.30
Tengeri 1912. év júli	8.30

Irányzat: Gyenge. Készaru 5 olcsóbb.

Helyi értékpapírok magánárfolyama.

Névért.	osztály	1911. szeptember 1-vel	Kor.
500	50	Debreceni Első Tkptár	900
200	18	Alföldi tkptár	895
500	40	Ipar és Keresk. bank	805
200	18	Közigazdasági bank	400
200	17	Takarék és Hitelintézet	350
200	14	Debreceni Hitelbank	260
400	24	Allamias Forgalmi Bank	—
200	10	Bankgyűléslet	700
200	10	Istvánmalom	—
200	10	Debr. Helyi vasút	—
200	18	Termény és áruktár	—

A Takaré- és Hitelintézet részvényei. Körülbelül két héttel ezelőtt történt, hogy a Takaré- és Hitelintézet részvényeinek egy nagy tömege 390 koronájával gazdát cserélt, illetve, hogy azt a nevezett intézet igazgatóságából alakult szindikátus ilyen áron megvásárolta. Ennélfogva természetesen ugyanezen ár volt a részvények forgalmi értéke s azt lehetett hinni, hogy az hosszú időn belül legföljebb csak emelkedhetik. A következmények azonban az ellenkezőt mutatják, mert e papiros az utóbbi napokban egyáltalában nem örvend keresletnek. A kínálat tartós, a szindikátus azonban — úgy látszik — több papirt nem akar fölvenni, más kereslet alig van s ma már jó, ha 350 koronájával lehet értékesíteni e részvényeket. Nem tulajdoníthatjuk ezt az indokolatlan áresést egyébnek, mint annak a körülménynek, hogy ehez a különben jónévű intézethez igen kis érdekkör fűződik, mert érthetetlen, hogy a hasonló belértékű és jövedelmezőségű egyéb papirosok jóval magasabb áron vannak forgalomban.

A debrecen-nagyvárad vasút. Illetékes helyről nyert értesülésünk szerint a máv. igazgatóságánál már most foglalkoznak az azal a tervvel, hogy a debrecen-nagyvárad 71 kilométer hosszú vonal egy és háromnegyed óra alatt legyen megtehető. Ezen intézkedés abban leli magyarázatát, hogy május 1-én a nagyváradi-bosznabrodai közvetlen vonatok akarják bevezetni, melyek a gombosi Duna-híd megnyitása folytán semmi akadályra nincsen s ennek a vonalnak az előnyei Debrecenre is kiterjedjenek.

Érdeklődés a Debreceni Első részvényei iránt. Egy idő óta teljesen közömbös volt a piac leghatalmasabb pénzintézetünknek, a Debreceni Első Takarékpénztárnak részvényeivel szemben s nagyirítván fordult elő egy-egy vétel vagy eladás, a kínálat és kereslet — mondhatni — stagnált. Alig szivárgott ki azonban a Közigazdasági Bankkal való fúzió közeli megvalósulásának híre, főlébredt az érdeklődés is a Debreceni Első részvényei iránt. Áremelkedés mindazonáltal ma sem konstatalható, de amint a jelek mutatják, e papiros rövid időn belül nagy kereslet tárgyát fogja képezni, ami annál hamarabb bekövetkezik, mihelyt hivatalosan is megerősítést nyert az a megállapodás, hogy 10 Közigazdasági részvény 4 Debreceni Elsővel cseréltetik ki.

A Bösörmeényi-utli telkek áremelkedése. Sokáig feltűnő volt, hogy amíg a város keleti részén elterülő külsőségek, illetve az ottani telkek árai napról-napra fokozatosan emelkedtek, mért stagnált a szép Bösörmeényi-utli telkek ára. Ez nem volt másnak tulajdonítható, mint egyszerűen annak a körülménynek, hogy a spekuláció az olcsóbb vidékekre gravitált. Most azonban a város ezer részének előnyei is kezdenek kidomborodni s a kereslet egyszerre a Hortobágy-malom s a ménlőtelep közötti területre irányul. Ez teljesen érthető is. Ez az utca széles, nyílegyenes, óriási forgalmat bonyolít le, amennyiben ez vezet Hajdubösörmeénybe s az ezen irányban fekvő többi népes városba, ez vezet Balmazújvárosra, az Újföldre, az elepi tanyákra, a téglavetőkre, keresztül szeli a villamos vasút, ezen közlekedik a hajdusámsón-nyirbátóri vasút, a szép Péter József-ut összeköti a nagy Péterfia-utával, itt bonyolódik le az István-malom telerforgalma, itt fekszik a Hortobágy-malom, a Stern-féle kefégyár, a honvéd-kórház, most épül rajta egy hatalmas méretű fémáru gyár s növeli a forgalmat, hogy közelében van a barom- és a lóvásártér. Mindezek felül annak hírére, hogy az új honvédségi lakotanya a Nvulason fog felépülni, amelyhez szintén a Bösörmeényi-ut vezet, az említett vonalon a telkek árai egyszerre oly hatalmas lendületet vettek, hogy alig néhány hét alatt 100 percenttel emelkedtek.

A Hungária biztosító társaság Debrecenben. Nagyváradról érkezik hozzánk a hír, hogy a Hungária biztosító társaság főigynökségét Haidu-, Szabolcs-, Szatmár- és Beregmegyékre vonatkozóan a helybeli bankgyűléslet nyerte el. A nevezett biztosító intézet vezérigynöksége tulajdonképpen Nagyváradon a Biharmegyei Takarékpénztárnál van s ez ruházta át a főigynökséget a helybeli Bankgyűlésletre. Ennek ellenében a Bankgyűléslet 30.000 korona Hungária részvényt vesz át s a Biharmegyei Egyesült Takarékpénztárnál 50.000 korona folyószámlahitelt nyer.

Téglaszállítás idegenből. A helybeli magas téglák-árak — úgy látszik — felélesztették a szomszéd helységekben működő teglagyarak konkurrenciáját. Erre lehet legálább következtetnünk abból a körülményből, hogy Hajdubösörmeény, különösen Karcag, napról-napra nagy szállítmányokkal lepik el a várost. Most csak az a kérdés, mire vezethető ez vissza? Arra-e, hogy a mi gyáraink nem képesek elég anyagot termelni, vagy arra-e, hogy termelőink áruikat túl magas áron értékesítik. Az tény, hogy ezidőszert Debrecenben fellendült az építkezés, de az is igaz, hogy éppen nálunk legmagasabbak a téglák-árak.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A Zsilinszky-fiukat letartóztatják. Budapesti tudósítónk jelenti: A két Zsilinszky-testvér bünpörének aktái, miután a Gyulán lefolyt esküdtszéki tárgyalás felmentő ítéletét a Kuria megsemmisítette, tegnap délután már is érkeztek a budapesti büntetőtörvényszék vezetőjéhez, Balogh György elnökhöz. Azért ide, mert amint ismeretes, a legfőbb bíróság nemcsak új ítélethozást rendelt el, de egyuttal az ítéletben budapesti esküdtszéket is delegálta az ügy tárgyalására. Az elnök rögtön közölte a kuriai határozatot a kir. ügyészséggel, a mely még a mai napon, azonban holnap mindezenre megteszi indítványát. — Egyelőre csak arról van szó, hogy Zsilinszky Gábor és Zsilinszky Endre drt vizsgálati fogságba helyezték-e ismét. Illetékes helyen ezt a kijelentést tették:
—A bünpör ma azon a ponton van, ame-

1911. nov
lyen a vád
állapot fog
Annyit
fiut, akik e
életének ki
vizsgálati f
tehát, hog
hangzani a
nak a szem
igen lesz le
ugyanis mo
ken és így
„örizet” ala
széki tárgy
lottat illeti,
ve ara, hog
ez csakugy
fog jelentke
széki főtárg
tartják — a
pe táján.
Els
T
M i
Telefon
Rak
Dono
DEBRE
Szönye
és asz
karók.
Linol
UJZ
Villam
Frie
Elvállal kö
zeteket, lég
bád
Reme
Kötött
lászter
STA
csipke, s
7. Vese
Ing
Angol for
bátot ren
és s
25-30
Nagy v
Ne mass
ezen
FET
Budapesti
DEBRECEN
Mindon ve
dolés után

1911/291 24. oldal
Képviseletből

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG
1911/194 sz.
Híradó

Ilyen a vádhatározat idején volt s így a régi állapot fog be is következni.

Annyit jelent ez, hogy a két Zsilinszky-fiút, akik ellen Achim András volt képviselő életének kioltásáért gyilkosság büntette a vád, vizsgálati fogságba kell helyezni. Valószínű, tehát, hogy az ügyészi indítvány így is fog hangzani, azonban annak Zsilinszky Gábornak a személyét illetően, a végrehajtása nem igen lesz lehetséges. A fiatalabb Zsilinszky-fiú ugyanis most katoná, tüzer-önkéntes a vidéken és így a felettes hatósága nyilván csak „örizet” alatt fogja tartani s aztán az esküdt-széki tárgyalásra előállítja. Ami a másik vádlottat illeti, Zsilinszky Endre dr el van készülve arra, hogy a letartóztatását elrendelik s ha ez csakugyan megtörténik, nyomban önként fog jelentkezni az ügyészségen. Az esküdt-széki főtárgyalást szintén hamarosan megtartják — amint hírlik — már december közepe táján.

Elsőrendű száraz **Tűzifa**

házhöz szállítva kapható
Miklós Emil
tűzifa kereskedőnél.
Telefon 733. — Telefon 733.
Raktár: M. á. v. Iútháznál.

Donogán és Somossy DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

Szőnyegek. Függyönyök. Ágy-
és asztalterítők. Flanell ta-
karók. Paplanok. Matraczok.
Linoleum nagy raktára.

Villamos Géptábla Vállalat **Friedman Sámuel**

Hunyadi-utca 14.
Elvállal központi fűtést, szellőztetést, vízve-
zetéket, légszusz vezetéket és mindennemű
bádogos munkát. — Telefon.

Remek szép gyermek ruhák

Kötött kaponok és Kabátka. — Szép
lúster kötének, fehérneműek érkeztek
STARK SÁNDOR
cipke, szalag, fehérnemű üzletébe. Plac-u.
7. Vecsey-házban. Kérem a cegre figyelni.

Halló!

Ingyen nyakkendő!
Angol férfi öltönyt, felöltőt vagy téli ka-
bátot rendelhet izléses kivitelben készen
és mérték után két osztályban
25-30 | 40-50 kor.-ért.
Nagy választék gyapjukelmékben.
Ne mulassza el saját érdekében felkeresni
ezen jó hírnévnek örvendő cegét

FETTMANN SÁNDOR

Budapesti kéz férfi-, fiú és gyermekruha áruháza
DEBRECZEN, Sas-utca 4. Kőcsönös-Segély. ő palota.
Minden vevő egy a kez ruhához mint a ren-
delés után készült ruhához ingyen kap egy
dívatos nyakkendőt.

Uri öltönyöket

bel- és külföldi szövetekből készít a
legutolsó divat szerint
HUBAY GYÖRGY
uri szabó
DEBRECZEN, Batthyány utca 15. sz.

Szabó iparos szaktársak!

Gyapju szöveteket és bélés árukat olcsón
csakis
Fettmann Sándornál
Sas u. 4. szám alatt szerezhetik be.

Májusi harang K 4.
Rózsa, ahác 4. — Ibolya 5. —
Heliotrop 4. — Wistaria 4 50

Dralle
Illuzion

Világító
terony.

Alkoholmentes növényecseppek. Egy atom elég.
Csodás növény illat utóérhetően természetes-
ségben.
Az alkoholmentes illatszererek eredetije és pél-
dányképe.
Mindenütt kapható. Georg Dralle, Bodenbach a/E.
Turin 1911. Nagy érem!

Ujra megnyilt a Rózsa-féle

női felöltő és kalap áruház
Kistemplombazár
csupa új árukkal.

Naponként déliben
friss uzsona sütemény
kapható
Marx Jánosnál
Csapó-utca 18. — Telefon 866.

Menyasszonyi kalengyék és ajándéktárgyak nagyraktára

Kaszanyitzky Endre

Fűtőszalag üzletébe

megérkeztek és nagyválasztékban a
legolcsóbb árak mellett kaphatók:

asztali-, függő-, szalon-,
ebédlő- és hálószobai
villany csillárok és lámpák

melyek a legmodernebb és legszoli-
dabb kivitelben állanak a n. é. kö-
zönség rendelkezésére.

Olcso árak! Kifünő áru!

Vendéglői és kávéházi felszerelések.

Megérkeztek

a legfinomabb
angol divat szövetek
Moskovits József
uriszabó divattermében, Plac-u. 26.
Üzletemet a szemben levő barakba
helyeztem át.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váci-körút 68,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak!

Locomoblok és cséplőgépek, benzinnel motoros cséplőkész-
letek, magánjáró gőzgépek, szalmakaszalozók, lóher-
cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszálógépek,
marokrakó- és kéveköti-aratógépek, szénagyűjtők,
széna- és szalmasajtók, boronák, sorvetőgépek,
Planet jr. kapálók, kukorica-morzsolók, eszeke-
vágók, répvágók, darálók, őrlőmalmok, egye-
temes aczélek, 2- és 3-vasú ekék és
minden egyéb mezőgazdasági gépek.

Képviselet és raktár: Laozka László urnál Debreczen.

